

UNIVERZITET CRNE GORE
PRAVNI FAKULTET

81000 Podgorica Ul. 13. jul. br. 2 | tel: 020 481-144 | tel/fax: 020 481-140 | broj ž.r. 510-140-08 | PIB 02016702 | www.pravni.ucg.ac.me | pravni@fakultet@t-com.me

Broj: 07-1439/3
Podgorica, 20.10.2023. godine

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore i člana 32. i 32a Pravila doktorskih studija UCG, Vijeće Pravnog fakulteta je nakon elektronskog izjašnjavanja od 18. do 20. oktobra 2023. godine, za Odbor za doktorske studije UCG utvrdilo p r i j e d l o g

ODLUKE

I

1. Usvaja se prijava doktorske disertacije **mr Sanje Raković Đuretić** (studentkinje doktorskih studija na građansko pravnom smjeru), pod nazivom "**Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore**"

II

2. Imenuje se Komisija za ocjenu prijave doktorske disertacije pod nazivom "Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore", u sastavu :

1. **Prof.dr Zoran Rašović**-predsjednik, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore.
2. **Doc.dr Velibor Korać**-mentor, docent Pravnog fakultet Univerziteta Crne Gore
3. **Doc.dr Nikola Dožić**-član, docent Pravnog fakultet Univerziteta Crne

Obrazloženje

Komisija za doktorske studije je na elektronskoj sjednici održanoj od 04. do 05. oktobra 2023. godine, utvrdila da prijava doktorske disertacije mr Sanje Raković Đuretić, pod nazivom "Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore", ispunjava uslove iz čl. 32 stav 3 Pravila doktorskih studija i preporučila Vijeću Pravnog fakulteta da je usvoji i da predloži navedeni sastav Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije.

Vijeće Pravnog fakulteta se u periodu od 18. do 20. oktobra 2023. godine, elektronskim putem izjasnilo o navedenom predlogu Komisije za doktorske studije i jednoglasno usvojilo isti.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

Dostaviti:
-Odboru za doktorske studije
-a/a

Dekanka
Prof.dr Aneta Spaić

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Sanja Raković Đuretić
Fakultet	Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore
Studijski program	Doktorske studije: građansko-pravni smjer
Broj indeksa	1/2022
Ime i prezime roditelja	Goran Raković
Datum i mjesto rođenja	26.04.1996. godine
Adresa prebivališta	Mojanovići, XII ulica br.11, opština Zeta
Telefon	069/574-446
E-mail	sanjaa1010@gmail.com
BIOGRAFIJA I BIBLIOGRAFIJA	
Obrazovanje	<ul style="list-style-type: none"> - Studentkinja prve godine doktorskih studija, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore, studijska 2022/2023. godina, smjer građanskopravni; - Magistar pravnih nauka, Pravni fakultet Univerziteta Mediteran, smjer krivično-pravosudni, datum završetka 2021. godina, prosječna ocjena A (10.00); - Specijalista pravnih nauka, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore, smjer pravosudni, datum završetka 2018. godina, prosječna ocjena A (10.00); - Bečelor pravnih nauka, Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore, datum završetka 2017. godina, prosječna ocjena A (9.71); - Gimnazija "Slobodan Škerović" Podgorica, dobitnica diplome Luča, datum završetka 2014. godina; - Osnovna škola "Zarija Vujošević" Mataguži, dobitnica diplome Luča i Đak generacije, datum završetka 2010. godina.
Radno iskustvo	<p>-Savjetnica u Osnovnom sudu u Podgorici (radni angažman započeo dana 22.03.2023. godine, nakon položenog pravosudnog ispita)</p> <p>-Pripravnica u:</p> <ul style="list-style-type: none"> Višem državnom tužilaštvu u Podgorici (jun 2021 – februar 2022) Osnovnom sudu u Podgorici (avgust 2020 – jun 2021), pri čemu je tokom 2021. godine bila angažovana kao nacionalna konsultantkinja na projektu Savjeta Evrope pod nazivom "Plan for transposition of the EU Directives and ECtHR standards in the area of victims' rights" Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici (februar 2019 – avgust 2020) Opštini u okviru Glavnog grada Golubovci (jun – decembar 2018)
Popis radova	/

NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Razvoj koncepta nematerijalne štete u zakonodavstvu i sudskoj praksi Crne Gore
Na engleskom jeziku	Development of the concept of non-material damage in the legislation and court practice of Montenegro
Obrazloženje teme	
<p>Sporovi koji se tiču naknade štete, a posebno naknade štete koja nastaje povredom prava ličnosti, zbog svoje brojnosti i značaja predmet su posebnog interesovanja pravne nauke, ali i javnosti uopšte, što predmetnu tematiku čini veoma aktuelnom u pogledu naučno-istraživačke djelatnosti. Stoga je od nesumnjive važnosti pratiti dinamiku razvoja domaćeg legislativnog okvira i sudske prakse u ovoj oblasti i njihovu usklađenost sa međunarodnim standardima i pravnim sistemima razvijenih zemalja, a u cilju implementacije onih najboljih rješenja i prakse koji karakterišu otvorena, moderna, demokratska i društva sa visokim stepenom pravne kulture, u kojima su prava ličnosti svakog pojedinca od krucijalne važnosti za napredak cijelog kolektiviteta.</p> <p>Kada je u pitanju aktuelni nacionalni pravni okvir, izmjenama crnogorskog Zakona o obligacionim odnosima koje su stupile na snagu 2017. godine značajno je promijenjen koncept nematerijalne štete uspostavljen Zakonom o obligacionim odnosima iz 1978. godine ("Službeni list SFR", br. 29/78, 39/85 i 57/89 i "Službeni list SR", br. 31/93), ali i Zakonom o obligacionim odnosima iz 2008. godine. Predmetnim izmjenama je definitivno prihvaćen objektivni koncept nematerijalne štete, budući da je ista sada definisana kao "povreda prava ličnosti", za razliku od, prije svega, ZOO iz 1978. godine, u okviru kojeg je institut nematerijalne štete podrazumijevao "nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha", kao rezultat prihvatanja subjektivne teorije, odnosno subjektivno-objektivne koncepcije kada je u pitanju ZOO iz 2008. godine u okviru kojeg je nematerijalna šteta bila definisana kao "nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha, kao i povreda prava ličnosti i ugleda pravnog lica". Dakle, distinkcija između označenih koncepcija ogleda se u činjenici što se, shodno, subjektivnom kriterijumu, štetom ne smatra sama povreda prava ličnosti kao što je to slučaj u objektivnoj koncepciji, već ono što predstavlja posljedicu te povrede, odnosno fizički ili psihički bol i strah. Imajući u vidu prirodu navedenih izmjena, jasno je da je naš zakonodavac išao u pravcu potpune objektivizacije pojma nematerijalne štete, a što je u skladu sa savremenim tendencijama u oblasti građanskog prava. Ovo stoga što se katalog prava ličnosti, a koja se u konkretnom slučaju štite normama građanskog prava, konstantno širi, posebno imajući u vidu da moderni uslovi života, te tehničko-tehnološki napredak koji odlikuje savremeno društvo, na svojevrsan način uvećavaju rizik od nastanka štete na ličnim dobrima pojedinca.</p> <p>Do donošenja Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine, sudska praksa je, u odsustvu važećih zakonskih normi kojima se reguliše neimovinska šteta, priznavala tužbene zahtjeve koji su se odnosili na zahtijevanje naknade za pretrpljenu štetu nastalu povredom ličnih dobara pojedinca. Upravo je koncept koji je postavljen ZOO iz 1978. godine, u Crnoj Gori primjenjivan do 2008. godine, kada je, kako je prethodno navedeno, došlo do reforme normativnog okvira koji reguliše obligacione-pravne odnose, prihvatanjem subjektivno-objektivnog koncepta nematerijalne štete. Ipak, i ovakvo rješenje, budući da nije bilo dovoljno konzistentno, nije omogućavalo punu efikasnost u pogledu građanskopravne zaštite prava ličnosti, pri čemu se i sudska praksa nije na najbolji način prilagođavala, odnosno pratila dinamiku predmetnih izmjena i ciljeva koje su te promjene imale. Iz navedenih razloga, izmjenama zakona iz 2017. godine, a kako je to naprijed pojašnjeno, u potpunosti je izvršena objektivizacija pojma nematerijalne štete na način što ista sada podrazumijeva povredu prava ličnosti.</p>	

Međutim, treba imati u vidu da, iako su fizički i psihički bol i strah, prihvatanjem objektivne koncepcije izgubili status i značaj konstitutivnih elemenata pojma nematerijalne štete, a kakav su imali shodno subjektivnoj teoriji, isti se svakako uzimaju u obzir prilikom određivanja visine pravične naknade u slučaju povrede određenog ličnog dobra. S tim u vezi, značajan aspekt predmetne disertacije odnosiće se i na pitanje odmjeravanja pravične novčane naknade koja se dosuđuje u slučaju povrede prava ličnosti, a posebno njene pravne prirode i funkcije. Takođe, analiziraće se i uticaj promjene zakonskog koncepta na pitanje ekonomičnosti, odnosno troškova postupka, ali i na položaj oštećenog lica u postupku, a u vezi sa sprovođenjem određenih dokaznih radnji poput vještačenja.

Upravo sve navedeno, ukazalo je na potrebu detaljnog sagledavanja predmetne tematike, prije svega sa ciljem da se ukaže ne samo na neophodnost mijenjanja i prilagođavanja važećeg pravnog okvira savremenim potrebama i zahtjevima, već i na koji način se te promjene vrše i kakav uticaj imaju na sudsku praksu u pogledu dosuđivanja novčane naknade nematerijalne štete.

Pregled istraživanja

Predmet istraživanja disertacije imaće za fokus analizu nacionalnog pravnog okvira i sudske prakse koja se odnosi na pitanje novčane naknade nematerijalne štete, sa posebnim akcentom na istorijski razvoj i evoluciju pojma nematerijalne štete, kako u domaćim, tako i međunarodnim pravnim okvirima. U tom pravcu možemo govoriti o različitim terminološkim i konceptijskim određenjima pojma nematerijalne štete koja se po svojoj prirodi od materijalne štete razlikuje po tome što se odnosi na unutrašnju stranu čovjekove ličnosti kojoj izrazivost u novcu nije svojstvena. Pa ipak, nematerijalna šteta se nadoknađuje upravo novcem kao opštim vrjednosnim ekvivalentom i sredstvom razmjene, iz kojeg razloga je njena ambivalentna priroda predmet posebnog interesovanja pravne teorije, kao veoma aktuelne teme za teorijsko uobličavanje i raspravu.

S tim u vezi, neophodno je ukazati na hronološki tok razvoja ovog instituta koji su teorijski uobličili prije svega domaći, odnosno jugoslovenski autori (od kojih su pojedini svojim stavovima i teorijskim razmatranjima izvršili snažan uticaj na zakonodavca i praksu), pri čemu se predmetno istraživanje bazira i na referencama u vezi sa najznačajnijim autorima iz oblasti komparativnog prava, a čiji pregledi, stavovi i predlozi mogu predstavljati važne smjernice u pogledu dalje teorijske razrade, ali i praktične nadgradnje instituta koji je predmet ovog rada.

Prije svega, Obren Stanković, shodno čijim stavovima je subjektivna koncepcija utkana u Zakon o obligacionim odnosima iz 1978. godine, a koji zakon je primjenjivan u Crnoj Gori do donošenja ZOO iz 2008. godine, polazi od toga da neimovinska šteta nije povreda nekog ličnog dobra sama po sebi, već su to bol ili strah, kao posljedice povrede intimne sfere koje izazivaju poremećaj u psihičkoj ravnoteži oštećenika (*Stanković O., 1972, str. 30-31*). Dakle, on je insistirao na razlici između same povrede nekog neimovinskog, ličnog prava, i negativnih psihičkih posljedica koje pogađaju oštećeno lice, a koje nastaju kao rezultat takve povrede. Shodno tome, i priroda novčane naknade koja se dosuđuje oštećenom licu ima specifičnu funkciju koja se svodi na omogućavanje pribavljanja oštećenom nekog zadovoljstva koje će doprinijeti uspostavljanju njegove psihičke ravnoteže, a koja je narušena trpljenjem određenog psihičkog ili fizičkog bola. Neke od važnijih posljedica shvatanja da novčana naknada svoju svrhu ostvaruje u ličnosti oštećenika ogledaju se u tome da pravna lica nikako ne mogu imati pravo na novčanu naknadu neimovinske štete, kao i u veoma restriktivnom stavu po pitanju nasljedivosti ovakve novčane naknade. Međutim, ovako postavljen koncept koncept nematerijalne štete kritikovan je od strane Stojana Cigoja koji je smatrao da je pojam duševnog, odnosno psihičkog bola, shvaćen na naprijed navedeni način suviše uzak, budući da ne obuhvata sve

povrede koje treba označiti kao neimovinsku štetu, odnosno da prije svega obuhvata stanje "žalosti", ali ne i druge emocije poput ljutnje, straha i sl. (*Cigoj S., 1984, str. 527*). Dakle, ovako shvaćena subjektivna koncepcija nematerijalne štete ne obuhvata povrede prava ličnosti koje ne prouzrokuju bol i strah, a što je nasuprot mišljenju da se svako značajnije zadiranje u intimnu sferu oštećenika ima smatrati nematerijalnom štetom, bez obzira da li se povreda odražava kroz bol, odnosno strah. Shodno tome, postoje slučajevi u kojima oštećeno lice nije u stanju da pati zbog nanijete povrede, iako je objektivno riječ o velikoj šteti koja je nanijeta njegovim ličnim interesima.

Usko vezano za navedeno jeste i pitanje nasljedivosti novčane naknade nematerijalne štete, u kom pravcu je, za razliku od pojedinih rješenja shodno kojem je pravo na naknadu nematerijalne štete postajalo nasljedivo nakon utuženja, odnosno nakon zaključenja poravnjanja, predlagano rješenje shodno kojem je dovoljno da je oštećenik na bilo koji način izrazio jasnu namjeru da zahtijeva naknadu štete (*Kalođera M., 1941, str. 13,14*). Samim tim i pravna priroda novčane naknade određuje se kao (pravično) zadovoljenje, odnosno satisfakcija, a ne kao ekvivalent povrijeđenom ličnom dobru, budući da se dugo smatralo da se novcem može izraziti samo ono što ima tržišnu vrijednost, a koji stav primijenjen na konkretnu problematiku bi na određeni način vodio komercijalizaciji nematerijalnih dobara pojedinca.

Ipak, prethodno izloženo stanovište o čisto subjektivnoj koncepciji nematerijalne štete predmet je kritike novijih radova u ovoj oblasti, pa se tako predlažu izmjene koje bi značile prihvatanje mješovite koncepcije odnosno "srednjeg rješenja" (*Karanikić - Mirić M., 2015, str. 500*), poput rješenja koje je, između ostalog, bilo prihvaćeno u crnogorskom Zakonu o obligacionim odnosima iz 2008. godine, a koje se oslanja na stanovište izloženo u Skici za zakonik o obligacijama i ugovorima, prof. Mihaila Konstantinovića. Naime, u Skici je ostavljen prostor za otklon od čisto subjektivnog shvatanja moralne štete, imajuću u vidu da je ista definisana kao povreda svakog zakonitog interesa, zatim kao povreda prava ličnosti: slobode, časti, ugleda, stida, ličnog i porodičnog mira i drugih ličnih dobara, te kao nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola. Dakle, ovakvo određenje dopušta izlazak iz sfere intimnog trpljenja u situaciji kada je povrijeđeno neko lično dobro ili zakoniti interes oštećenog, bez obzira da li je takva povreda praćena psihičkom, odnosno fizičkom patnjom. Na ovaj način, a bez radikalnih poteza koji podrazumijevaju potpunu izmjenu definicije štete, bio bi napušten sistem koji je u funkciji decenijama unazad, pri čemu bi svi nedostaci vladajućeg pristupa shvatanju nematerijalne štete bili popravljeni uz prihvatljive izmjene.

Sa druge strane, tezu o objektivnoj koncepciji nematerijalne štete koja se vezuje za povredu prava ličnosti, a koja je u međuvremenu, poput hrvatskog, inkorporisana i u crnogorski zakonski okvir, zastupaju pojedini hrvatski autori, koji ističu da u Zakonu o obligacionim odnosima iz 1978. godine zapravo nailazimo na prve postavljene temelje o pravima ličnosti, ali da su određeni sociološko-pravni faktori bili znatno nepovoljni za razvoj ovakvog učenja. U tom pravcu se ukazuje na značajan iskorak koje je napravilo hrvatsko pravo usvajanjem ZOO iz 2005. godine i određivanjem nematerijalne štete kao povrede prava ličnosti, te se apostrofira činjenicu da se pravo ličnosti snažno razvija i unapređuje, pa mnoge zemlje vrše reformu svojih pravnih sistema, baziranu upravo na učenju o pravima ličnosti. Zapravo, riječ je o učenju o "egzistencijalnoj šteti" kao šteti koja nastaje povredom bilo kojeg prava ličnosti, nezavisno od manifestacije u bolu ili strahu, budući da elementi bola i straha više nisu bitne odrednice pojma nematerijalne štete. Zato se i predlaže donošenje građanskog zakonika, ili posebnog zakona o pravu ličnosti, ali i ujedno ističe da jedan takav poduhvat zahtijeva postojanje odgovarajućih političko-pravnih i stručno-pravnih uslova (*Radolović A., 2006, str. 165*).

Shodno tome, nastoji se pružanje odgovora o dometima koje promjena koncepta nematerijalne štete ima deset godina od usvajanja hrvatskog Zakona o obveznim odnosima iz 2005. godine, a posebno kakav uticaj ovakve zakonske izmjene imaju na sudsku praksu. U tom pravcu se ističe snaga i kreativnost sudske prakse u situaciji kada zakonodavac predviđa nešto restriktivniji zakonski okvir ovog instituta, te se sa druge strane ukazuje na potrebu određene filtracije koju vrše sudovi u slučaju

(pre)široko priznatog prava na popravljavanje prouzrokovane povrede. Dakle, prihvatanjem objektivne koncepcije svaka povreda prava ličnosti jeste nematerijalna šteta, ali pravo na popravljavanje, shodno zakonskom određenju, daju samo one povrede koje nisu neznatne, a koje opravdavaju dosuđivanje pravične novčane naknade (*Bukovac Puvača M., 2015, str. 175-176*).

Kada je u pitanju komparativna perspektiva koja obuhvata različite pravne sisteme, odnosno njih sedam (francuski, norveški, poljski, mađarski, engleski, američki i japanski), pojedini autori nastoje da daju suštinske odgovore na osnovna pitanja odštetnog prava, te smjernice u pogledu potencijalnih pravaca u kojima bi moglo da se razvija evropsko odštetno pravo, posebno u dijelu koji se odnosi na nematerijalnu štetu. Shodno tome, kao prethodno pitanje postavlja se to da li je evropskom pravnom prostoru potrebno usklađivanje, odnosno da li harmonizacija evropskog odštetnog prava zaista može da se desi (*Koziol H., 2015, str. 685*). Jedan od argumenata koji daju potporu afirmativnim odgovoru na ovo pitanje bazira se na razlikama koje postoje među pojedinim pravnim sistemima u vezi sa zahtjevom oštećenog za naknadu nematerijalne štete npr. usljed tjelesnih povreda u saobraćajnom udesu.

Shodno tome, naglašavaju se specifičnosti anglosaksonskog pravnog sistema, prije svega činjenica da je kompenzacija imovinskog gubitka, za razliku od nematerijalne štete, zasnovana na sistematičnim i jasnim principima (ovo posebno imajući u vidu određene poteškoće, posebno one teorijske, u pogledu definicije moralnog gubitka i njegove kompenzacije). Kada su u pitanju izazovi iz prakse, oni se prije svega ogledaju u postojanju neke vrste neprincipijelnog donošenja sudskih odluka (u common law sistemu), budući da sudovi, zbog nedostatka standardizovanih pravila u ovoj oblasti, pribjegavaju donošenju odluka rukovodeći se dominantno svojim osjećajem za pravičnim ishodom, međutim, isti nemaju pravičnog "apetita" za identifikovanjem razloga koji stoje u pozadini takvih odluka. Dakle, suštinski svaka povreda prava daje pravo na zahtjev za naknadu štete, ali upravo navedene poteškoće, a posebno one koje se odnose na procjenu vrijednosti nematerijalne štete, izazivaju određenu vrste nelagodje u vezi sa ovim institutom. (*Descheemaeker E., 2018, str. 23-24*)

Takođe, važno je ukazati na istorijski značaj konceptualnog oslobođenja moralne, odnosno nematerijalne štete od tutorstva krivičnog zakona, posebno imajući u vidu značaj francuske sudske prakse u oblasti naknade nematerijalne štete, naročito u vezi sa ugovornom odgovornošću, a koje pitanje se danas čini posebno aktuelnim (*Palmer V. V., 2021, str. 46*). Ovo zato što su francuski sudovi od prilično ranog trenutka počeli da dosuđuju naknadu nematerijalne štete nastale, između ostalog, i zbog povrede ugovora, a u skadu sa svojevrsnim načinom tumačenja tada važećih pravila.

Tako su i pojedini kontinentalni pravni sistemi, koji su bili pod snažnim uticajem francuskog zakonika o građanskom pravu, počeli da dosuđuju naknadu za nematerijalnu štetu prilično velikodušno, dok je u drugim zemljama kompenzacija za nematerijalni gubitak bila moguća samo tamo gdje je to posebno predviđeno zakonom. Obrazloženje za ovakav, nešto stroži stav prema naknadi nematerijalne štete je zabrinutost zbog velikih poteškoća u mjerenju ove vrste gubitka. Ovakvo restriktivno gledište preovlađuje, na primjer, u austrijskom, holandskom, njemačkom i italijanskom pravu, iako sa razlikama u pogledu uslova koji moraju biti ispunjeni da bi tužilac uspio u sporu. U engleskom pravu o odšteti, koje se prvenstveno zasniva na sudskoj praksi (common law), naknada za nematerijalnu štetu se pretežno dodjeljuje za slučajeve povreda ličnih prava. Međutim, naknada za nematerijalnu štetu može se dosuditi i u vezi sa drugim deliktima, a takođe, u određenim okolnostima, i za kršenje ugovora (*Wurmnest W., 2021, str. 1-2*).

Svakako, činjenica je da se dugo smatralo da je javnopravna zaštita u oblasti ustavnog, krivičnog i upravnog prava dovoljna za očuvanje nepovredivosti ljudske ličnosti, iako ista nije usredsređena na ličnost čija prava i interese štiti. Nasuprot tome, građanskopravna norma je usmjerena na titulara a metodi zaštite su takvi da se učinci ostvaruju u njegovoj sferi (imovinskoj i neimovinskoj). Shodno tome, može se govoriti o preventivnoj (predupređujućoj), kao i o naknadnoj, odnosno reaktivnoj zaštiti koja se putem naknade nematerijalne štete pruža po okončanju povrede, a radi uklanjanja njenih

posljedica (*Simonović I., Lazjić M., 2014, str. 273*).

Imajući u vidu da u pogledu predmetne tematike poseban značaj ima pitanje određivanja kriterijuma koje treba primijeniti prilikom utvrđivanja visine pravične novčane naknade za pojedine vidove nematerijalne štete, za ukazati je na različito postupanje prvostepenih sudova, naročito sa aspekta ostvarivanja osnovnog ustavnog načela o ravnopravnosti građana pred sudom (*Radovanov A., 2009, str. 25*). Zato se kao važan segment ističe pitanje vještačenja (a koje pitanje u sistemima koji prihvataju objektivnu koncepciju nematerijalne štete zapravo više nema takav značaj), u kom pravcu se kao korisno predlaže utvrđivanje zajedničkih medicinskih kriterijuma koji bi služili kao podloga za vještačenje u parničnim sporovima u vezi sa naknadom nematerijalne štete. Takođe, od značaja je i raspravljanje ostalih spornih pitanja u vezi sa predmetnim institutom, a koji se odnose na krug subjekata koji imaju pravo na naknadu, prije svega na položaj oštećenog lica u postupku, te pitanje zastarjelosti i dosuđivanja zakonske zatezne kamate, kao i pitanje nasljeđivanja potraživanja po osnovu naknade nematerijalne štete.

Cilj i hipoteze

Upravo se u savremenim društvenim prilikama, u kojima su lična prava pojedinca na najrazličitije načine u fokusu svakodnevnih dešavanja, posebno aktuelnim čini pitanje naknade nematerijalne štete koja se vezuje za povredu prava ličnosti. Činjenica je da je ovo pitanje posebno dobilo na značaju upravo sa razvojem percepcije o značaju ličnih prava pojedinca, a što je za posledicu imalo to da je interesovanje za proučavanje navedenog instituta zapravo produkt modernijih tendencija u razvoju pravne nauke i prakse, posebno ako se uzme u obzir to da je rimsko pravo pod štetom podrazumijevalo samo onu koja je nastajala na imovini, te da je intezivan razvoj koncepta prava ličnosti uslijedio tokom druge polovine dvadesetog vijeka, a nakon dešavanja koja su tokom dva svjetska rata obilježila međunarodne društvene tokove.

Stoga je ključni cilj ove disertacije da se, sa aspekta instituta nematerijalne štete, ukaže na značaj prilagođavanja nacionalnog legislativnog okvira i sudske prakse savremenim tokovima i potrebama društva, kako bi se omogućila puna zaštita pojedinca kroz ovaj vid građanskopravne zaštite ličnih prava.

Iz navedenog proizilaze i sljedeći ciljevi, naučnog i pragmatičnog tipa, koji će se postići kroz izradu disertacije, a odnose se na:

- prikazivanje razvojnog puta koncepta nematerijalne štete, odnosno učenja o pravima ličnosti, te s tim u vezi novčane naknade nematerijalne štete;
- pregled važećeg nacionalnog i relevantnog međunarodnog okvira u vezi sa predmetnom problematikom;
- analizu domaće sudske prakse, sa fokusom na ispitivanje procesa prilagođavanja izmjenama koncepta nematerijalne štete;
- ukazivanje na izazove i pravce u kojima je moguće unaprijediti domaća zakonska rješenja i praksu.

Shodno navedenom, osnovna (glavna) hipoteza glasi:

- **Objektivna koncepcija instituta nematerijalne štete, koja je prihvaćena u Zakonu o obligacionim odnosima iz 2017. godine, dovodi do efikasnije zaštite prava ličnosti i potpunog ostvarivanja funkcija novčane naknade nematerijalne štete.**

Sporedne (propratne) hipoteze:

- **Koncepcijska promjena kojom se nematerijalna šteta određuje kao povreda prava ličnosti bila je neophodna kako bi se ispratile savremene tendencije u oblasti odštetnog prava.**
- **Izmijenjeni zakonski koncept nematerijalne štete uticao je na promjenu sudske prakse u ovoj oblasti u vidu smanjenja troškova postupka i eliminisanja sekundarne stigmatizacije lica čije je pravo ličnosti povrijeđeno.**

Materijali, metode i plan istraživanja

U predmetnoj disertaciji biće primjenjeno više **naučnih metoda** koje se koriste prilikom istraživačkog rada, a u cilju sagledavanje predmetne problematike *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Prije svega, korišćenjem **istorijskog metoda** daće se prikaz razvoja instituta nematerijalne štete, odnosno pravne zaštite neimovinskih dobara, budući da predmet ove zaštite na samom početku nije bila ličnost oštećenog, već kažnjavanje štetnika, što ukazuje da su pravila o naknadi neimovinske štete prešla dug istorijsko-pravni put do moderno uobličienog shvatanja o nematerijalnoj šteti. Samim tim, ovom metodom će se obraditi i istorijska pozadina društvenih odnosa koji su značajno uticali na oblikovanje ključnih pojmova na koje se odnosi predmetna disertacija.

Putem **deskriptivnog metoda** biće opisani i definisani ključni pojmovi i pojave u pogledu predmetne problematike, posebno imajući u vidu pojačanu zainteresovanost javnosti za zaštitu ličnih dobara pojedinca koja su posebno izložena riziku koji sa sobom nosi aktuelni trenutak ljudskog razvoja, ali i činjenicu da je sam pojam nematerijalne štete podložan različitoj percepciji u zavisnosti od karakteristika određenog društvenog i pravnog sistema. Stoga je u bliskoj vezi sa navedenim i **sociološki metod** putem kojeg će se ukazati na društvenu funkciju pravila o naknadi štete i njihovom doprinosu ostvarenju konkretnih društvenih interesa.

Korišćenjem **normativno-dogmatskog** metoda daće se prikaz pravnih normi kojima je regulisano pitanje nematerijalne štete i njene naknade, te putem njihovog tumačenja, u prvom redu jezičkog i ciljnog, utvrditi pravno i stvarno značenje ovih normi, odnosno koliki je uticaj promjena zakonskog koncepta nematerijalne štete, a samim tim i njenog terminološkog određenja, imala prije svega na praksu sudova koji dosuđuju naknadu nematerijalne štete.

Budući da će predmet naučno-istraživačkog rada biti kako domaći, tako i međunarodni pravni okvir kojim se reguliše navedena problematika, to se na normativno-dogmatski nadovezuje i **komparativni metod** putem kojeg će se izvršiti uporednopravni pregled relevantnih zakonskih rješenja i sudske prakse u drugim pravnim sistemima, ali i tzv. mekog prava kao bitnog instrumenta u procesu harmonizacije najrazličitijih pravila na evropskom pravnom prostoru. Na ovaj način ukazaće se na ono što su zajednički imenitelji, ali i korijeni diferencijacije različitih modela uređenja instituta nematerijalne štete.

Predmetna problematika pored teorijske, ima posebno izraženu praktičnu vrijednost koja se ogleda u činjenici da o pojedinačnim zahtjevima za odmjeravanje pravične novčane naknade nematerijalne štete odlučuju sudovi koji kroz svoju praksu značajno utiču na polje primjene ovog instituta, naročito imajući u vidu brojnost parničnih postupaka koji za predmet imaju novčanu naknadu nematerijalne štete. Ovo posebno zato što nematerijalna šteta shvaćena kao povreda prava ličnosti predstavlja jedan otvoren sistem i pojam koji ima širok spektar potencijalnih značenja. Stoga će, pored prethodno navedenih, biti korišćeni i **metodi studije slučaja**, odnosno kvantitativne i kvalitativne analize sudske prakse, sa akcentom na sudsku praksu domaćih sudova, te povezanu praksu Evropskog suda za ljudska prava.

Osim navedenih pojedinačnih metoda, prilikom izrade disertacije biće primijenjeni i drugi **pomoćni naučni metodi**, svojstveni društvenim, odnosno pravnim naukama, a sve u skladu sa zahtjevima koje podrazumijeva predmetna tematika, kao i sa prethodno datom strukturom istraživanja. Cilj koji se želi postići korišćenjem navedenih metoda jeste upravo prikaz razvojnog puta konceptijskog uređenja nematerijalne štete i njene naknade, te aktuelnog zakonskog uređenja ovog instituta i s tim u vezi stanja u sudskoj praksi, uz ukazivanje na potencijalne pravce unapređenja postojećeg koncepta. Shodno tome, materijali, odnosno izvori na koje će se oslanjati predmetna disertacija biće Ustav Crne Gore i Zakon o obligacionim odnosima, kao i drugi povezani akti i sudska praksa crnogorskih sudova, kao i relevantna međunarodna akta i dokumenti, te najznačajniji radovi domaćih i inostranih autora u vezi sa tematikom disertacije.

Kada je u pitanju sama **struktura disertacije**, ista će biti podijeljena na više cjelina i podcjelina, i to na sljedeći način:

U **uvodnom dijelu** rada ukazaće se na motive i razloge koji su podstakli na bavljenje predmetnom problematikom, pravce naučnog istraživanja i planirani metodološki pristup, te s tim u vezi ukazivanje na ono što su ciljevi i hipoteza naučnog istraživanja, pri čemu će nakon toga uslijediti poglavlja shodno rasporedu koji slijedi u nastavku.

Prvo poglavlje rada odnosiće se na pregled ključnih pojmova koji proizilaze iz samog naziva disertacije. Prije svega, poći se od osnovnih termina na koje se odnosi odštetno pravo, odnosno od pojma štete i njenog prouzrokovanja, te na evoluciju modela odgovornosti za štetu, nakon kojeg teorijsko-pojmovnog određenja će uslijediti cjelina koja će biti posvećena najvažnijim teorijama u pogledu osnovanosti, odnosno opravdanosti dosuđivanja novčane naknade nematerijalne štete, te njihovom značaju i prihvaćenosti u domaćoj pravnoj teoriji i sudskoj praksi.

U fokusu drugog poglavlja biće dvije cjeline, pri čemu će se, u okviru prve cjeline, prikazati najraniji vidovi zaštite ličnosti i načini naknade prouzrokovane štete, uzimajući u obzir da se u prošlosti neimovinskoj sferi ljudskog života zapravo i nije pridavao poseban značaj, preko prvih modernih građanskih kodifikacija kojima se definitivno priznaju lična prava kao građanska subjektivna prava i na taj način postavljaju temelji za građanskopravnu zaštitu, kao oblik privatnopravne zaštite pojedinca (pored postojeće javnopravne zaštite prava ličnosti koja se primarno ogleda u normama krivičnog prava), a kroz sistem odgovornosti za pričinjenu štetu. Takođe, prikazaće se aktuelna legislativna rješenja u okviru različitih pravnih sistema kojima se uređuje institut naknade nematerijalne štete, pa imajući u vidu da je način regulisanja ovog pitanja uslovljen posebnosti svakog pojedinog pravnog sistema, to će se u radu ukazati na ona uporednopravna rješenja koja se čine posebno interesantnim i značajnim, vodeći pritom računa o specifičnostima evropskog kontinentalnog i anglosaksonskog pravnog sistema.

Treće poglavlje disertacije imaće za predmet važeći međunarodnopravni okvir, u okviru kojeg će se dati prikaz relevantnih odredbi Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, odnosno prakse Evropskog suda za ljudska prava koji kao sudska institucija Savjeta Evrope obezbjeđuje poštovanje obaveza iz Konvencije i njenih protokola. U tom pravcu, ukazaće se i na Principe evropskog odštetnog prava (Principles of European Tort Law) koji predstavljaju važan korak ka harmonizaciji prava država Evropske unije (Crna Gora trenutno ima status kandidata za pridruživanje Evropskoj uniji), budući da usaglašavanje zakonodavstava država unije po pitanju nematerijalne štete predstavlja naročit izazov, imajući u vidu, kako je to i prethodno napomenuto, specifičnosti pojedinih pravnih sistema, koje nastaju kao posljedice uticaja socijalnih, ekonomskih, kulturnih i drugih faktora.

Četvrto poglavlje, kao centralni dio disertacije, odnosiće se na analizu evolucijskog toka izmjena normi kojima se reguliše pitanje naknade nematerijalne štete, odnosno obradu važećeg ustavnopravnog i zakonodavnog okvira. S tim u vezi, ukazaće se na ključne pravce razvoja prije svega sudske prakse, ali i pravne teorije, prije usvajanja Zakona o obligacionim odnosima iz 1978. godine, budući da je upravo kroz praksu jugoslovenskih sudova nakon II svjetskog rata trasiran put do zakonskog uobličavanja instituta naknade nematerijalne štete. Nakon toga, ukazaće se na relevantne odredbe crnogorskog Zakona o obligacionim odnosima iz 2008. godine i njegove izmjene iz 2017. godine, a kojim izmjenama je značajno transformisano dotadašnje konceptijsko shvatanje pojma nematerijalne štete, pri čemu će posebno biti analizirana opravdanost transformacije pojma nematerijalne štete iz kojeg su uklonjeni "subjektivni" elementi (fizički i psihički bol i strah). Shodno tome, daće se prikaz ključnih novina u vezi sa predmetnim izmjenama, imajući prije svega u vidu činjenicu da se na ovaj način po prvi put govori ne samo o pravima ličnosti fizičkih lica, već i o pravima ličnosti pravnih lica, te shodno tome uvodi i mogućnost priznavanja prava na novčanu naknadu nematerijalne štete i pravnim licima. Takođe, problematizovaće se i pitanje postavljenog koncepta novčane naknade i načina njenog odmjeravanja, zatim naknade buduće štete, novčane naknade u slučaju smrti ili teškog invaliditeta, aspekti nasljedivosti i zastarjelosti prava na potraživanje novčane naknade, kao i pitanje naknade nematerijalne štete proistekle iz ugovornog odnosa. Dakle,

fokus analize biće konceptijski izmijenjen pojam nematerijalne štete, postavljen, između ostalog, članom 207 i srodnim članovima Zakona o obligacionim odnosima, te normama Ustava Crne Gore, kao opštim pravnim okvirom kojim se jemči nepovredivost, prije svega fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, kao i drugih ličnih prava, te s tim u vezi koncept pravične novčane naknade koja za cilj ima pružanje pune satisfakcije pojedincu čija su prava povrijeđena.

Predmet analize petog poglavlja biće sudska praksa crnogorskih sudova, odnosno izabrani, pravosnažno okončani predmeti u vezi sa predmetnom problematikom. Imajući u vidu da se satisfakcija u vezi sa zaštitom prava ličnosti potražuje i ostvaruje u sudskom postupku, to će se upravo kroz sadržinu navedenog poglavlja ukazati na aktuelnu praksu sudova, posebno u dijelu koji se odnosi na odmjeravanje pravične novčane naknade nematerijalne štete, te pokazati kako su i u kojem obimu izmjene zakonskog okvira uticale na mijenjanje prakse. Ovo posebno imajući u vidu sadržinu sudskih odluka u situaciji kada su subjektivni elementi (bol i strah), kao raniji noseći elementi pojma nematerijalne štete, izostavljeni pomenutim izmjenama. Takođe, cilj je da se predmetnom analizom identifikuju izazovi sa kojima se susrijeću sudije, odnosno učesnici u parnicama u vezi sa novčanom naknadom nematerijalne štete.

U okviru završnog dijela rada, biće predstavljeni rezultati istraživanja, te će se nakon sublimacije istih dati i zaključna razmatranja kojima će se izvršiti presjek i analiza stanja postojećeg pravnog okvira, te dati smjernice u pogledu stvaranja adekvatnog pravnog okvira koji će odlikovati pravna sigurnost i konzistentna sudska praksa.

Očekivani naučni doprinos

Učestalost sporova koji se tiču naknade nematerijalne štete čini predmetnu tematiku aktuelnom za proučavanje iz više teorijskih i praktičnih razloga, posebno pri činjenici da je u međuvremenu, odnosno zakonskim izmjenama iz 2017. godine, došlo do promjene koncepcije nematerijalne štete koja je sada poistovjećena sa povredom prava ličnosti, dok je novčana naknada ovakve štete postala značajno pravno sredstvo kojima se štite lična dobra pojedinca.

Upravo se naučni doprinos predmetne disertacije ogleda u tome što će se kroz prethodno izloženu strukturu rada i postavljenu hipotezu ukazati na uzroke i posljedice predmetnih izmjena, posebno sa aspekta efikasnosti zaštite prava ličnosti. Ovo i radi toga što dometi ove problematike u crnogorskoj pravnoj teoriji još uvijek nijesu dovoljno istraženi, a što donekle opravdava činjenica da je u pitanju relativno nov konceptijski model. Dakle, u teorijskom pogledu, predmetno istraživanje će za rezultat imati temeljnu i opsežnu analizu razvojnog puta instituta nematerijalne štete, sa akcentom na važeće zakonsko rješenje i njegovu usklađenost sa onim što su savremene tendencije u ovoj oblasti. Na ovaj način će se ukazati na to u kojoj mjeri naše zakonodavstvo prati zahtjeve koje postavlja aktuelni društveni trenutak, budući da se u evropskom pravnom prostoru uočavaju težnje kojima se teži usklađivanju pravnih pravila u vezi sa naknadom nematerijalne štete kako bi se stvorili uslovi za ujednačenu zaštitu ličnih prava.

S tim u vezi, istraživanje će imati i posebno naglašenu praktičnu dimenziju, budući da će se prije svega ukazati na dinamiku kojom su predmetne zakonske izmjene prihvaćene od strane crnogorskih sudova, odnosno sudija koji relevantne zakonske odredbe primjenjuju na pojedinačne slučajeve i tako, pored zakonodavca i pravne teorije, daju novu dimenziju pojmu nematerijalne štete, a što ovu disertaciju čini prvom takve vrste u navedenoj oblasti. Shodno tome, predmetno istraživanje će nastojati da riješi brojne dileme koje se javljaju u ovom domenu, posebno sa ciljem jasnijeg određivanja funkcija novčane naknade nematerijalne štete, ali i kriterijuma za njeno odmjerenje, budući da ujednačena sudska praksa garantuje puno ostvarenje načela pravne sigurnosti. Dakle, praktičan doprinos istraživanja će se ogledati u datim smjernicama i prijedlozima kojima bi se doprinijelo nadgradnji postojećeg pravnog okvira i sudske prakse u predmetnoj oblasti, a što ovo istraživanje čini inovativnim i u navedenom pogledu.

Iako je fokus predmetne disertacije primarno stručna tematika, ista može poslužiti i generalnom podizanju svijesti javnosti o vrlo važnom aspektu zaštite prava ličnosti, odnosno o građansko-pravnoj reakciji na povredu prava ličnosti, prije svega kroz novčanu naknadu nematerijalne štete, na koji način se iskazuje posebna vrsta senzibiliteta u pogledu važnosti zaštite ličnih, odnosno neimovinskih dobara svakog pojedinca.

Spisak objavljenih radova kandidata

/

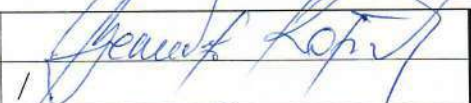

Popis literature (do 30 referenci)

1. Antić O., Obligaciono pravo, sedmo izdanje, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2014.
2. Baretić M., Pojam i funkcije neimovinske štete prema novom Zakonu o obveznim odnosima, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vol. 56 No. posebni broj, 2006., str. 462-500.
3. Bukovac Puvača M., Deset godina nove koncepcije neimovinske štete, Zbornik Pravnog fakulteta sveučilišta u Rijeci, v. 36, br. 1/2015., str. 158-178.
4. Brüggemeier G., Protection of personality rights in the law of delict/torts in Europe: mapping out paradigms, in: Personality Rights in European Tort Law (ed. Gert Brüggemeier, Aurelia Colombi Ciacchi, Patrick O'Callaghan), Cambridge University Press, Cambridge 2010.
5. Cigoj S., „Članovi 154–156“, Komentar zakona o obligacionim odnosima (ur. Borislav T. Blagojević, Vrleta Krulj), Savremena administracija, Beograd 1983.
6. Descheemaeker E., Rationalising Recovery for Emotional Harm in Tort Law, Law Quarterly Review, Vol. 134, 2018.
7. Kalodera M., Naknada neimovinske štete, Tiskarna Gaj, Zagreb, 1941.
8. Kačer H., Tri novote iz novog koncepta neimovinske štete po Zakonu o obveznim odnosima iz 2005., Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, sveska 62, br. 5–6/2012, str. 1491-1511.
9. Karanikić Mirić M., Nasledivost prava na naknadu moralne štete, Kaznena reakcija u Srbiji (ur. Đorđe Ignjatović), V deo, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2015, str. 172-191.
10. Karanikić Mirić M., Istorija ideje o moralnoj šteti u modernom srpskom građanskom pravu, Kaznena reakcija u Srbiji (ur. Đorđe Ignjatović), VI deo, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd 2016, str. 183-194.
11. Karanikić Mirić M., Objektivizovanje moralne štete, Zbornik matice Srpske za društvene nauke br. 3/2015, str. 487-503.
12. Karanikić Mirić M., Subjektivna koncepcija neimovinske štete, 2018, u: Liber Amicorum Aldo Radolović, (ur. Zvonimir Slakoper, Maja Bukovača Puvača, Gabrijela Mihelčić), Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, str. 395-413.
13. Katančević A., Nematerijalna šteta i rimsko pravo, u: Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje (ur. Zdravko Petrović, Vladimir Čolović), Beograd – Valjevo 2019, str. 29-38.
14. Klarić P., Vedriš M., Građansko pravo - opći dio, stvarno pravo, obvezno i nasljedno pravo, Narodne novine, Zagreb 2014.
15. Konstatinović M., Obligacije i ugovori: Skica za Zakonik o obligacijama i ugovorima, Centar za dokumentaciju i publikacije Pravnog fakulteta, Beograd, 1969.

16. Koziol H., Basic Questions of Tort Law from a Comparative Perspective, Jan Sramek Verlag, Austrian Science Fund, 2015.
17. Markesinis B., Coester M., Alpa G., Ullstein A., Compensation for Personal Injury in English, German and Italian Law: A Comparative Outline, Cambridge University Press, Cambridge 2005.
18. Oliphant K., Rival Perspectives on European Tort Law (a comparative analysis), in: Koziol H., Steininger B., European Tort Law 2009, Berlin/New York, 2010, str. 666-694.
19. Palmer V. V., Moral Damages: The French Awakening in the Nineteenth Century, The Tulane European and Civil Law Forum, Vol. 36, 2021.
20. Petrović Z., Petrović Mrvić N., Naknada nematerijalne štete, Službeni glasnik, Beograd 2012.
21. Radolović A., Pravo osobnosti u novom Zakonu u obveznim odnosima, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Vol. 27, No. 1, Rijeka 2006, str. 129-170.
22. Rogers W.V.H., Comparative Report of a Project Carried Out By the European Centre for Tort and Insurance Law - Damages for Non-Pecuniary Loss in a Comparative Perspective, Springer, Wien 2001.
23. Rohmann G., Die Vererblichkeit des Schmerzensgeldanspruches, Alfred Metzner Verlag, Frankfurt am Mein – Berlin 1968.
24. Simonović I., Lazić M., Građanskopravna zaštita ličnosti, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu, br. 68, Niš 2014, str. 269-290.
25. Stanković O., Novčana naknada neimovinske štete, Savremena administracija, Beograd, 1972.
26. Strasser R., Der immaterielle Schaden im österreichischen Recht, Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, Wien 1964.
27. Sugarman S., Compensation for Accidental Personal Injury: What Nations Might Learn From Each Other, Pepperdine Law Review, Article 16, 2011.
28. Vodinelić V., Građansko pravo - uvod u građansko pravo i opšti deo građanskog prava, Službeni glasnik, Beograd 2014.
29. Zimmermann R., The Law of Obligations: Roman Foundations of the Civilian Tradition, Oxford University Press, Oxford 1996.
30. Wolfgang Wurmnest, Max Planck Encyclopedia of European Private Law 2012, https://max-eup2012.mpipriv.de/index.php/Non-Pecuniary_Loss, članak od 14.09.2021. godine, str. 1-6.

SAGLASNOST PREDLOŽENOG/IH MENTORA I DOKTORANDA SA PRIJAVOM

Odgovorno potvrđujem da sam saglasan sa temom koja se prijavljuje.

Prvi mentor	Velibor Korać	
Drugi mentor	/	/
Doktorand	Sanja Raković Đuretić	

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da doktorsku disertaciju sa istom temom nisam prijavila ni na jednom drugom fakultetu.

U Podgorici, dana
22.09.2023. g.

Sanja Raković Đuretić

Biografija - Rašović Zoran

Rođen je 18.02. 1959. godine u Podgorici, tada Titogradu. Pravni fakultet završio je u rodnom mjestu sa prosječnom ocjenom 9,73. Poslijediplomske studije (Građanskopravni smjer) upisao je školske 1980/1981. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Magistarski rad pod naslovom „Zajednička svojina bračnih drugova” odbranio je 1984. godine, a doktorsku disertaciju pod naslovom „Založno pravo na pokretnim stvarima” 1991. godine, takođe na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Podgorici izabran je za asistenta pripravnika 1981. godine, na predmetu Građansko pravo. Za asistenta je izabran 1987. godine, za docenta 1992. godine, za vanrednog profesora 1997. godine, a za redovnog profesora 2002. godine.

Autor je 26 knjiga i više desetina monografskih studija i članaka objavljenih u uglednim časopisima. Autor je četiri univerzitetska udžbenika: *Građansko pravo*, *Stvarno pravo*, *Pravo obezbjeđenja potraživanja* i *Zemljišnoknjižno pravo*.

Napisao je brojne komentare zakona od kojih je najsveobuhvatniji *Komentar Zakona o svojinsko-pravnim odnosima u teoriji i praksi* (2400 stranica štampanog teksta), *Komentar Zakona o hipoteci* i *Komentar Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti* (1260 stranica štampanog teksta). Napisao je veliku studiju o hipoteci (1700 strana). Objavio je i veći broj studija iz građanskog prava.

Bogata neobjavljena arhivska i muzejska građa u zemlji i inostranstvu bila je glavni izvor materijala koji je služio autoru da napiše pet knjiga o Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru i o njegovom sastaviocu Valtazaru Bogišiću. Taj materijal je obrađivan prenesen i komentaran u sledeće knjige: Bogišićeve pravne izreke; Crnogorska služba Valtazara Bogišića; Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru – knjiga prva; Opšti imovinski zakonik za Knjaževinu Crnu Goru – knjiga druga; (Ne)poznato o ministarskoj službi Valtazara Bogišića i o radu na drugom izdanju Opšteg imovinskog zakonika za Knjaževinu Crnu Goru. Pripremio je za štampu četvorotomnu knjigu pod naslovom: Knjaz Nikola i Valtazar Bogišić.

O Opštem imovinskom zakoniku za Knjaževinu Crnu Goru i o njegovom sastaviocu Valtazaru Bogišiću održao je brojna predavanja, omaže, kulture sjećanja... Među njima ističemo: predavanja održana na Pravnom fakultetu Univerziteta u Tokiju, Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti, Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, omaž na Cetinju, u Zetskom domu i dr.

Učesnik je na brojnim domaćim i međunarodnim simpozijumima. Pisac je velikog broja predloga odgovarajućih zakonskih tekstova, pretežno iz imovinsko-pravne oblasti.

Redovni je profesor na osnovnim, postdiplomskim i doktorskim studijama na Pravnom fakultetu Univerziteta u Podgorici. Predaje tri obavezna predmeta (Građansko pravo, Stvarno pravo i Pravo svojine) kao i jedan opciona predmet (Pravo obezbjeđenja potraživanja).

Prof. dr Zoran Rašović bio je dekan Pravnog fakulteta Univerziteta u Podgorici u dva mandata (2003–2005, 2005–2008. godine), član i predsjednik Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore (2008–2012) i predsjednik Nacionalnog komiteta Međunarodne akademije za uporedno pravo (Academie internationale de droit comparé).

Bio je član Senata Univerziteta Crne Gore, član Pravnog savjeta Savezne Vlade SR Jugoslavije, član Komisije za usaglašavanje zakonodavstva Crne Gore sa pravnim sistemom Evropske Unije. Član je Komisije za izradu Građanskog zakonika Crne Gore.

Dobitnik je najvećeg državnog priznanja – Trinaestojulske nagrade za 2008. godinu, za djela iz oblasti pravnih nauka. Dobitnik je brojnih nagrada priznanja i povelja: Univerziteta Crne Gore za postignute rezultate i doprinose u razvoju naučno-istraživačkog rada; Pravnog fakulteta UCG za izuzetan doprinos razvoju i međunarodnoj afirmaciji Pravnog fakulteta UCG; Pravnog fakulteta u Banjoj Luci za izuzetan dugogodišnji doprinos u radu, razvoju i afirmaciji Pravnog u Banjoj Luci i pravne misli; Kopaoničke škole prirodnog prava za tridesetogodišnji doprinos razvoju i afirmaciji škole i dr.

Za vanrednog člana Crnogorske akademije nauka i umjetnosti izabran je 29. novembra 2011, a za redovnog 18. decembra 2018. godine.

Član je Predsjedništva CANU, Sekretar je Odjeljenja društvenih nauka CANU od 1. avgusta 2016. godine. Predsjednik je Odbora za pravne i društvene nauke CANU.

Radovi:

Prof. dr Zoran Rašović Komentar Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti, 2012
Zemljišnoknjižno pravo, 2012

Hipoteka, 2105 Bogišićeve pravne izreke, 2016

Maksimalna (okvirna) hipoteka, Zbornik Zagreb, br. 6/2015

Hipoteka na vazduhoplovu u pravu Crne Gore, Godišnjak fakulteta Pravnih nauka, 2/2012

Bogišić i pravna kultura, Glasnik odjeljenja društvenih nauka CANU, knjiga, br. 22/2014 ,

Kontinuirana hipoteka u pravu Crne Gore, Notar, br, 1/2013,

Zakonske službenosti u opštem interesu u pravu Crne Gore, Zbornik Pravnog fakulteta u Podgorici, br. 22/2013

Janevski arsen - Rašović, Liability for legal defects: Comparative reviewer of legislation, 2012
Janevski arsen - Rašović, Odgovornost za pravne nedostatke, Skopje 2012

Povreda prava preče kupovine suvlasnika, Zbornik Pravnog fakulteta u Mostaru, Međunarodno savjetovanje, 2016

Autonomy of will and right in property, 2014

Principi eurohipoteke u pravu Crne Gore, 2015.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ

Цетински пут б.б.
П. Факс 99
81000 ПОДГОРИЦА
ЈУГОСЛАВИЈА

ТЕЛЕФОНИ: (081) 265-538
225-986
225-984
Факс: (081) 242-301

UNIVERZITET CRNE GORE

Cetinjski put b.b.
P.O. BOX 99
81000 PODGORICA
YUGOSLAVIA

Phone: (+381) 81 265-538
225-986
225-984
Faks: (+381) 81 242-301

Број: 01-444
Датум, 18.06. 2002.г.

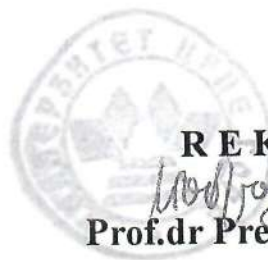
Ref: _____
Date: _____

Na osnovu člana 97. Zakona o Univerzitetu ("Sl.list RCG", br. 27/92 i 6/94) i člana 94. Statuta Univerziteta Crne Gore, Naučno-nastavno vijeće Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj, 18.06.2002. godine donijelo je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr ZORAN RAŠOVIĆ bira se u zvanje **redovnog profesora** Univerziteta Crne Gore za predmet **Gradjansko pravo** na **Pravnom fakultetu u Podgorici**.

PRAVNA POUKA: Protiv ove odluke može se uložiti žalba Naučno-nastavnom vijeću Univerziteta Crne Gore u roku od 15 dana od dana prijema iste.

REKTOR,
Prof.dr Predrag Obradović

Europass Curriculum Vitae

Lični podaci

Prezime / Ime **Dožić Nikola**
Adresa Golubovci – Anovi b.b.
Telefonski broj(evi) +382 67 506 535
E-mail dozicn@t-com.me

Državljanstvo crnogorsko

Datum rođenja 19.12.1980.

Pol Muški

Radno iskustvo

Datumi 2007-2009
Zanimanje ili radno mjesto Savjetnik u sektoru kontrole tržišta
Glavni poslovi i odgovornosti Nadzor tržišta hartija od vrijednosti
Ime i adresa poslodavca Komisija za hartije od vrijednosti, Kralja Nikole 27a/III 81000 Podgorica
Vrsta djelatnosti ili sektor Javni sektor

Datumi 2008-2014
Zanimanje ili radno mjesto Asistent na Pravnom fakultetu Univerziteta Mediteran
Glavni poslovi i odgovornosti Asistent
Ime i adresa poslodavca Univerzitet Mediteran, Vaka Đurovića bb 81000 Podgorica
Vrsta djelatnosti ili sektor Obrazovanje

Datumi	2014-2020
Zanimanje ili radno mjesto	Saradnik u nastavi na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore
Glavni poslovi i odgovornosti	Saradnik u nastavi
Ime i adresa poslodavca	Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore
Vrsta djelatnosti ili sektor	Obrazovanje

Datumi	2020-
Zanimanje ili radno mjesto	Docent na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore
Glavni poslovi i odgovornosti	Docent
Ime i adresa poslodavca	Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore
Vrsta djelatnosti ili sektor	Obrazovanje

Obrazovanje i osposobljavanje

Datumi	1999-2003
Naziv dodijeljene kvalifikacije	Diplomirani pravnik
Ime i vrsta organizacije pružatelja obrazovanja i osposobljavanja	Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore
Datumi	2008-2010
Naziv dodijeljene kvalifikacije	Magistar pravnih nauka
Ime i vrsta organizacije pružatelja obrazovanja i osposobljavanja	Pravni fakultet Univerziteta Mediteran Tema: Odgovornost za štetu od stvari sa nedostatkom
Datumi	2010-2014
Naziv dodijeljene kvalifikacije	Doktor pravnih nauka
Ime i vrsta organizacije pružatelja obrazovanja i osposobljavanja	Pravni fakultet Univerziteta Union u Beogradu Tema: "Prevare u osiguranju"

Maternji jezik crnogorski

Drugi jezici **Engleski jezik**

Samoprocjena
Evropski nivo (*)

Razumijevanje		Govor				Pisanje			
Slušanje		Čitanje		Govorna interakcija		Govorna produkcija			
B2		B2		B2		B2			
Ruski jezik									
Razumijevanje				Govor				Pisanje	
B1	Srednji nivo	B1	Srednji nivo	B1	Srednji nivo	B1	Srednji nivo	B1	Srednji nivo

(*) [Zajednički evropski referentni okvir za jezike](#)

Ostale vještine i kompetencije

Posjeduje licence za obavljanje poslova brokera, poslove dilera, poslove investicionog menadžera investicionih fondova i poslove investicionog menadžera penzionih fondova.

Organizacione vještine i kompetencije

Član i sekretar Centra mladih naučnika CANU-a
 Generalni sekretar Udruženja pravnika Crne Gore od 2012 do 2018 godine
 Sekretar redakcije časopisa Pravni zbornik
 Do 2014 vršilac dužnosti prodekana Pravnog fakulteta Univerziteta „Mediteran“
 Do 2014 član Etičkog odbora Univerziteta „Mediteran“

Kompijuterske vještine i kompetencije | temeljno poznavanje *Microsoft Office*™ alata (*Word*™, *Excel*™ and *PowerPoint*™);
| osnovno poznavanje aplikacija grafičkog dizajna (*Adobe Illustrator*™, *PhotoShop*™).

Objavljeni naučni radovi:

1. Odgovornost za proizvod u anglosaksonskom pravu, objavljen u časopisu *Pravni zbornik*, br.1/2009, 2009. godine; ISBN 0350-6630-PRAVNI ZBORNIK.
2. Odgovornost proizvođača za štetu od stvari sa nedostatkom, *Obavezno osiguranje, naknada štete i obezbeđenje potraživanja / XIII Međunarodni naučni skup – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, Beograd, 2010. godine, ISBN 978-86-83437-88-7.
3. Kontrola poslovanja društava za osiguranje u Crnoj Gori, *Osiguranje, naknada štete i novi građanski postupci – XIV Međunarodni naučni skup – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2011. godine, ISBN 978-86-8347-88-7;
4. Odgovornost proizvođača za štetu od stvari sa nedostatkom u pravu Evropske unije, objavljen u časopisu *Pravni život*, br. 5-6/2011, 2011. godine; ISSN 0350-0500
5. Naknada nematerijalne štete u njemačkom pravu– objavljen u Zborniku radova *Uvod u pravo Njemačke*, u izdanju Instituta za uporedno pravo – Beograd i Pravnog fakulteta – Univerziteta u Beogradu, 2011. godine, ISBN 978-86-80059-74-7, rad je koautorski;
6. Odgovornost proizvođača za štetu od stvari sa nedostatkom u pravu SAD-a- objavljen u časopisu *Pravna riječ Banja Luka*, br. 29/2011, 2011. godine;
7. Dioničko društvo za osiguranje u pravu Crne Gore, objavljen u časopisu *Osiguranje*, Zagreb, brojevi VII - VIII / 2012, rad je koautorski;
8. Naknada nematerijalne štete u uporednom pravu, *Zbornik sa XIV Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2012. godine, ISBN 978-86-83437-88-7. Rad je koautorski.
9. Dužnost prijavljivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika i prevare u osiguranju, *Zbornik sa XVI Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2013. godine, ISBN 978-86-83437-97-9.
10. Der Status ausländischer Versicherungsgesellschaften in Serbien, *Ethik – Nachhaltigkeit – Versicherung*, Wien – Beograd, 2013. ISBN 978-86-915647-2-8. Status stranih osiguravajućih društava u Srbiji, Istorija osiguranja Austrije – Zbornik, Beč – Beograd, 2013. godine. Rad je koautorski.
11. Izlaganje - Dužnost prijavljivanja okolnosti značajnih za ocjenu rizika i prevare u osiguranju, na *Konferenciji: Mladi naučnici i istraživači Crne Gore- aktuelnosti* u radu održane 19. novembar 2013. godine u CANU-u. Rad će biti štampan u zborniku sa konferencije.
12. Pojam prevare u osiguranju, *Zbornik sa XV Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2014. godine, ISBN 978-86-83437-88-7.
13. Bibliografija časopisa *Pravni zbornik* 1933. do 2013. godine, objavljena 2014. godine.
14. Bonus malus sistem u osiguranju od autoodgovornosti u Crnoj Gori, *Zbornik sa XVI Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2015. godine
15. Najčešći vidovi prevare na razvijenim tržištima osiguranja imovine, *Zbornik sa XIX Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2016. godine
16. Problemi riziko osiguranja kredita u pravu Crne Gore, *Zbornik sa XX Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije*, 2017. godine
17. "Montenegrin Road from Federal Unit to the Next EU Member State: A Case Study of Chapter 6 of Accession Negotiations between Montenegro and European Union";: *South Eastern Europe and the European Union - Legal Perspectives*, Publisher SEE₄ Cluster of Excellence – Saarland University (Europa Institut), Saarbrücken, 2017, str. 125 – 144; ISBN:978-3-946851-14-1.

18. Nesavjesnost obije ugovorne strane kod nadosiguranja imovine, *Zbornik sa XXI Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije, 2018. godine*
19. CHF denominated loans – a case study of Montenegrin approach, *Juridical Tribune Volume 8, Issue 1, 2018*
20. Collective redress in consumer protection in Montenegro – in publication *COLLECTIVE REDRESS MECHANISMS IN CONSUMER PROTECTION IN THE EUROPEAN UNION AND SOUTH EAST EUROPE -COMPARATIVE STUDY*, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, 2018
21. Destimulativan zakonski okvir kao uzrok neuspjeha sustava dobrovoljnog mirovinskog osiguranja: studija crnogorskog slučaja kao pokazatelj važnosti financijskih poticaja”, 25(3) “Revija za socijalnu politiku”, 2018 (Izdavač: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu), str. 265 – 283; ISSN: 1330-2965.
22. „Nasledivost” kreditnih obaveza ostavioca, objavljen u časopisu *Pravni zbornik, Udruženje pravnika Crne Gore*, br. 3/2019, 2019. godine, Podgorica; str. 53 – 68, ISSN 0350-6630
23. Nasledivost prava i obaveza iz ugovora o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti u pravu Crne Gore, *Zbornik sa XXII Međunarodnog naučnog skupa – Udruženja za odštetno pravo Srbije na temu Prouzrokovanje štete, naknada štete i osiguranje*, 2019. godine, str. 403-417, ISBN 978-86-80186-47-4
24. Zadužbine u Crnoj Gori – *de lege lata* i *de lege ferenda*, okrugli sto na temu “Zadužbine i fondacije u Crnoj Gori” organizovala Crnogorska akademija nauka i umjetnosti i Univerzitet Donja Gorica, 18. oktobra 2019. godine. (štampan rezime)

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_00382 20 414 255
fax_00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.ac.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 03 - 2411

Datum / Date 04.06.2020

08.06.2020.

01-735

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 04.06.2020. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr Nikola Dožić bira se u akademsko zvanje docent Univerziteta Crne Gore za **Poslovno-pravnu i Građansko-pravnu oblast**, na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na period od pet godina.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Prof. dr Danilo Nikolić, rektor

Doc. dr Velibor Korać

Rođen 19. maja 1984. godine u Podgorici gdje je završio osnovnu školu, gimanziju i Pravni fakultet. Diplomirao na Pravnom fakultetu 2006. godine, sa prosječnom ocjenom 9.18. Postdiplomske magistarske studije – građanskopravni smjer upisao je 2006. godine, a magistarski rad (*Pravni režim zajedničke imovine sa osvrtom na novine u crnogorskom zakonodavstvu*) odbranio je 2009. godine sa izuzetnim uspjehom (ocjena A). Doktorske studije – građanskopravni smjer upisao je 2010. godine, a doktorsku disertaciju (*Uloga notara u sastavljanju pravnih poslova sa posebnim osvrtom na analizu uporednopravnih rješenja*) odbranio je 2017. godine sa odlikom.

Član je ELI-a (*European Law Institute*); član Komisije za stručnu edukaciju notara (2020); zamjenik člana Komisije za polaganje notarskog ispita (2022); nacionalni ekspert Savjeta Evrope (2020), bio je član stručne grupe Savjeta Evrope (*European Committee on Legal Co-operation, Secretariat General of the Council of Europe, Strasbourg, 2012-2014*). Bio je član radne grupe Ministarstva pravde za izradu *Zakona o ovjeri potpisa, rukopisa i prepisa* (2018) i *Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom prometu* (2019). Kao nacionalni ekspert Savjeta Evrope učestvovao u izradi Kodeksa notarske etike, Etičkog kodeksa sudskih vještaka i Etičkog kodeksa tumača.

Za saradnika u nastavi na građanskopravnoj grupi predmeta na Pravnom fakultetu u Podgorici izabran je 2007. godine. U zvanje docenta za Građanskopravnu oblast na Pravnom fakultetu UCG izabran je u martu 2022. godine.

Kao saradnik u nastavi držao časove vježbi iz predmeta: *Uvod u građansko pravo, Stvarno pravo, Porodično pravo, Nasljedno pravo, Obligaciono pravo, Poslovi robnog prometa (Trgovinsko pravo) i Građansko procesno pravo*.

Izvodi nastavu iz predmeta: *Građansko procesno pravo, Notarsko pravo, Formalni ugovori i Prava djeteta*. U jednoj studijskog godini izvodio je nastavu iz *Obligacionog prava*.

Govori engleski, a služi se francuskim i njemačkim jezikom.

BIBIOGRAFIJA

Knjige

1. **Civil Procedure – Montenegro**, Kluwer Law International B.V., Alphen aan den Rijn, 2023 (272 str.);
2. **Notari i notarski zapisi**, Podgorica 2018 (614 str.);
3. **Zajednička imovina**, 3M Makarije, Podgorica 2009 (143 str.);
Priručnici i praktikumi

4. **Praktikum za parnični postupak**, (koautorski sa B. Đuričin), Nova Knjiga, Podgorica 2023 (382 str.);
5. **Etički kodeks sudskih tumača**, (koautorski sa M. Markovićem), Savjet Evrope, 2021 (13 str.);
Članci

6. **Metodologija rada Pravne klinike Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore** (dvojezično), (koautorski sa R. Đoković), u: *A GUIDEBOOK ON BEST PRACTICES IN RUNNING LIVE CLIENT CLINICS FOR THE ACADEMIC AND NON-ACADEMIC COMMUNITY– ENEMLOS*, Pravni fakultet UCG, Podgorica, 2023;
7. **Competitive Jurisdictions of Local Administration Authorities and Notaries for the Certification Purposes in Montenegro**, *Lex Localis - Journal of Local Self-Government*, Vol 19 No 3 (2021);
8. **Codification Tradition and New Civil Code of Montenegro**, Conference Legal Tradition and New Legal Challenges, Novi Sad 2019 (izlaganje na konferenciji);
9. **U susret Građanskom zakoniku Crne Gore**, *Ohrid School of Law* 2019;
10. **Doprinos notara sigurnosti pravnog prometa**, *Ohrid School of Law* 2017;
11. **Notarial form *ad solemnitatem* in Montenegrin Law**, *Annals of the Faculty of Law in Belgrade*, 3/2016;
12. **Dokazna snaga notarskog zapisa**, *Pravni život*, 12/2016;
13. **Notarijat u istorijskopravnom presjeku**, *Pravni zbornik - časopis za pravnu teoriju i praksu*, Podgorica, 1/2014;
14. **Notarski zapis bračnog ugovora**, *Pravni život*, Beograd, 12/2014;
15. **Koncepcija Zakona o notarima Crne Gore**, *Harmonius - Journal of Legal and Social Studies in South East Europe*, Beograd, 2014;
16. **Notary in the Aim of Unburdening the Courts**, *Civil Law Forum for South East Europe, Collection of studies and analyses Third Regional Conference*, Tirana, 2013;
17. **Autonomy of Will in Montenegro's Civil Law (applicable regulations)**, koautorski sa D. Vuksanović, *Civil Law Forum for South East Europe, Collection of studies and analyses Third Regional Conference*, Tirana, 2013;
18. **Dejudicialization of Enforcement Function**, koautorski sa D. Vuksanović, *Civil Law Forum for South East Europe, Collection of studies and analyses Third Regional Conference*, Tirana, 2013;
19. **Obaveze notara pri sačinjavanju ugovora o kupoprodaji nepokretnosti**, *Pravni život*, Beograd, 12/2013;
20. **Notarijat u srednjovjekovnim komunama jugoistočnog Jadrana – uticaj na moderna evropska rješenja**, *Harmonius - Journal of Legal and Social Studies in South East Europe*, Beograd, 2013;
21. **Notarski zapis ugovora o hipoteci**, *Pravni život*, Beograd, 12/2012;
22. **Development of Civil Law**, koautorski sa D. Vuksanović, *Civil Law Forum for South East Europe, Collection of studies and analyses Second Regional Conference, Volume I*, Skopje, 2012 (dvojezično);
23. **Liability for Material Defects (Country Report for Montenegro)**, koautorski sa D. Vuksanović, *Civil Law Forum for South East Europe, Collection of studies and analyses Second Regional Conference, Volume I*, Skopje, 2012 (dvojezično);
24. **Remedies for Breach of Sales Contract – Loss and Interest (Country Report for Montenegro)**, koautorski sa D. Vuksanović, *Civil Law Forum for South East Europe, Collection of studies and analyses Second Regional Conference, Volume I*, Skopje, 2012 (dvojezično);

25. **Notarski zapis ugovora o doživotnom izdržavanju**, *Zbornik radova - Aktuelna pitanja savremenog zakonodavstva*, Beograd 2012;
26. **Imovinski odnosi sanasljednika**, *Pravni zbornik - časopis za pravnu teoriju i praksu*, Podgorica, 1-2/2012;
27. **Notarska forma ugovora**, *Pravni život*, Beograd, 12/2011;
28. **Dispozitivnost imovinskog režima supružnika**, *Zbornik radova - Aktuelna pitanja savremenog zakonodavstva*, Beograd, 2011;
29. **Sukob dva načela pri prenosu prava na nepokretnostima**, *Pravni zbornik - časopis za pravnu teoriju i praksu*, Podgorica, 3-4/2010;
30. **Imovinski odnosi ortaka**, *Pravni život*, Beograd, 10/2010;
31. **Pouzdanje u katastar nepokretnosti i raspolaganje zajedničkom svojinom**, *Pravni život*, Beograd, 11/2009;
32. **Načelo *Nemo plus iuris...* i raspolaganje zajedničkom svojinom na pokretnim i nepokretnim stvarima**, *Zbornik PFP*, 38/2008;
33. **Imovina i svojina**, *Zbornik PFP*, 37/2008;
34. **Notari i notarska služba u Crnoj Gori**, *Zbornik PFP*, 36/2008;
35. **O potrebi ustanovljavanja ombudsmana za djecu**, *Zbornik PFP*, 35/2006.

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_00382 20 414 255
fax_00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.ac.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 03-584

Datum / Date 09.03.2022

UNIVERZITET CRNE GORE
PRAVNI FAKULTET

Priloga: 11.03.2022.			
Opis / opis	Broj	Stranica / stranice	Sjedinica / sjedinice
01-469			

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19 i 74/20 i 104/21) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 09.03.2022. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr **VELIBOR KORAĆ** bira se u akademsko zvanje **docent** Univerziteta Crne Gore iz **Građanskopravne oblasti** na **Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore**, na period od pet godina.

 SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK
B. Božović
Prof. dr Vladimir Božović, rektor